

Către:

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Marian Enache, Președintele Curții Constituționale

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexele atașate, formulăm prezenta:

OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

*cu privire la dispozițiile enumerate mai jos din **Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 442/2022 / L. nr. 594/2022)**, din care decurge neconstituționalitatea în ansamblu a legii,*

solicitând respectuos instanței de contencios constituțional **constatarea neconstituționalității** acesteia pentru motivele expuse în continuare.

CUPRINS

- I. SITUAȚIA DE FAPT;
- II. PROCEDURA LEGISLATIVĂ PARCURSĂ;
- III. TEMEIURI CONSTITUȚIONALE;
- IV. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;
- V. CONCLUZII.

I. SITUAȚIA DE FAPT;

Legea care face obiectul prezentei obiecții de neconstituționalitate a fost inițiată de către Guvernul României în cursul anului 2022, sub denumirea „**Proiect de Lege privind organizarea judiciară**”.

Potrivit expunerii de motive ce însoțește propunerea legislativă, scopul principal al noii reglementări este armonizarea legislației privind organizarea și funcționarea Justiției cu principiile din instrumentele internaționale ratificate de România, precum cu luarea în considerare a tuturor recomandărilor formulate în cadrul mecanismelor Uniunii Europene (Mecanismul de Cooperare și Verificare, Raportul Comisiei Europene privind statul de drept), Consiliului Europei (Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept - Comisia de la Veneția) și a deciziilor Curții Constituționale.

De asemenea, în expunerea de motive se menționează că intrarea în vigoare a legilor justiției din care face parte și actul normativ în cauză, constituie jalon în Planul Național de Redresare și Reziliență.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice.

II.1. PROCEDURA LEGISLATIVĂ PARCURSĂ LA CAMERA DEPUTAȚILOR

- la data de 01.09.2022, proiectul de lege a fost prezentat Biroului Permanent al Camerei Deputaților (conform art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată fiind Camera Deputaților), ocazie cu care s-a aprobat și procedura de urgență solicitată de inițiator;
- la data de 01.09.2022, s-a constituit Comisia Specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru examinarea inițiativelor legislative din domeniul justiției;
- la data de 19.09.2022, proiectul de lege a primit raport favorabil de la Comisia Specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru examinarea inițiativelor legislative din domeniul justiției;
- la data de 20.09.2022, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de primă cameră sesizată

II.2. PROCEDURA LEGISLATIVĂ PARCURSĂ LA SENAT

- la data de 20.09.2022, propunerea legislativă a fost înaintată la Senat, unde a primit număr de înregistrare număr B572/2022;
- la data de 21.09.2022, propunerea legislativă a fost prezentată Biroului Permanent al Senatului, unde a primit numărul de înregistrare L594/2022;
- la data de 21.09.2022, procedura de urgență solicitată de inițiator a fost aprobată;
- la data de 17.10.2022, proiectul de lege a primit raport favorabil de la Comisia Specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru examinarea inițiativelor legislative din domeniul justiției;
- la data de 17.10.2022, proiectul de lege a fost adoptat de Senatul României, în calitate de cameră decizională;

III. TEMEIURI CONSTITUȚIONALE

Articolul 1 Statul Român

- (1) România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului român este republica.
- (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.**
- (4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.
- (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Articolul 124 Înfăptuirea justiției

- (1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.
- (2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.
- (3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.**

Art. 133 – Rolul și structura

- (1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.
- (2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:
 - a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte

din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;

b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; aceștia participă numai la lucrările în plen;

c) ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a).

(4) Durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani.

(5) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.

(6) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă.

(7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2).

Art .134 Atribuții

(1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. În aceste situații, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu au drept de vot.

(3) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.

IV. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Art. 7, art. 8, respectiv art. 10 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravin prevederilor art. 1, alin. (5) respectiv art. 133 din Constituția României, republicată.

Reglementarea privind alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii nu este justificată în condițiile în care fiecare membru trebuie să reprezinte întreg sistemul judiciar, iar nu doar pe judecătorii sau procurorii de la nivelul instanței/parchetului corespunzător gradului

deținut. Pe cale de consecință rezultă și că un candidat pentru C.S.M. nu trebuie și nu poate să fie desemnat a priori de instanța/parchetul din care provine.

Prin urmare, în situația în care s-ar institui votul universal, nu mai există vreo rațiune pentru menținerea unei etape prealabile și anume, desemnarea, prin vot secret, direct și personal, a câte unui candidat al instanțelor/parchetelor pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii dintre judecătorii/procurorii/procurorii militari care și-au depus candidatura.

Acest filtru încalcă dreptul de a fi ales și creează premisele formării de înțelegeri/rețele pentru a desemna un anumit candidat, existând riscul ca organismul reprezentativ al sistemului judiciar să devină un loc în care se confruntă interesele celor care au sprijinit un anumit candidat.

Menționăm că Consiliul Superior al Magistraturii nu face parte din puterea judecătorească, deoarece nu înfăptuiește justiția, însă este o autoritate autonomă, cu rol de a se interpune între puterea judecătorească și celelalte două puteri. Acest caracter special face ca anumite caracteristici ale democrației incidente în cazul Parlamentului să i se aplice acestuia.

Conform Curții Constituționale, calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, ca autoritate reprezentativă în cadrul sistemului judiciar, presupune o identitate de statut în raport cu celelalte puteri. Așadar, statutul membrilor Consiliului implică calitatea de demnitar, calitate recunoscută și deputaților și senatorilor. Ca și aceștia, membrii Consiliului sunt aleși pe durata mandatului, prin vot direct, secret și liber exprimat. În realizarea mandatului lor, membrii aleși ai Consiliului au o serie de drepturi și îndatoriri stabilite atât prin Constituție, cât și prin legea organică, stabilindu-se condițiile pentru desfășurarea activității specifice. În cazul încălcării acestor norme ei pot fi sancționați.¹ Similar celor prevăzute de art. 69 alin. (2) din Constituție în privința deputaților și senatorilor, mandatul membrilor aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii nu e unul imperativ.

Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa: «Parlamentarii, în exercitarea mandatului, sunt, potrivit prevederilor art. 69 alin. (1) din Legea fundamentală, „în serviciul poporului”. Aceasta implică reprezentarea în lupta politică din Parlament a debaterilor politice din societate, a opiniilor, a ideilor ce au ca sursă diferitele categorii sociale, politice, economice sau culturale. În această manieră, poporul, titularul suveranității naționale, își exercită suveranitatea nu numai cu prilejul procesului electiv, ci pe întreaga durată a mandatului oferit parlamentarului aflat în serviciul său».²

Având în vedere că votul în Plen al membrilor Consiliului influențează întreg corpul magistraților, nu vedem niciun impediment în a reține, similar art. 69 alin. (1) din Constituție, faptul că judecătorii și procurorii membri aleși ai Consiliului sunt în serviciul tuturor judecătorilor și procurorilor. Apreciem că o astfel de concluzie reiese și din dispozițiile art. 133 alin. (1) din Constituție, un organ colegial neputând servi interesele justiției decât dacă fiecare dintre membrii săi aleși reprezintă toate categoriile de instanțe și parchete.

În doctrină s-a statuat că, „din dispoziția constituțională conform căreia deputații și senatorii sunt în serviciul poporului trebuie înțeles că, din momentul validării, cei aleși reprezintă nu numai pe alegătorii din circumscripția electorală în care au candidat (inclusiv pe

¹ Decizia nr. 196 din 4 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 231 din 22.04.2013.

² Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012.

cei care au votat pentru altă listă de partide politice concurente), ci întregul popor. Consecința practică este că dispariția unei circumscripții electorale nu afectează mandatul sau mandatele obținute în acea circumscripție, efectele producându-se cu prilejul următoarelor alegeri. Curtea Constituțională a României, în Decizia nr. 1177/2007, a decis că reorganizarea administrativ-teritorială poate avea efecte, sub aspectul alegerilor, doar la nivelul autorităților administrației publice locale. Reorganizarea administrativ-teritorială a țării nu întrerupe însă mandatul celor două Camere ale Parlamentului, deputații și senatorii având un mandat de reprezentare la nivel național".

Aplicând *mutatis mutandis* acest standard în cazul Consiliului Superior al Magistraturii, constatăm faptul că orice membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii ar trebui să se afle în serviciul tuturor judecătorilor și procurorilor. De altfel, votul fiecărui membru poate afecta întreg sistemul judiciar (nu doar pe magistrații ce l-au votat pe respectivul membru). În plus, ar exista și aspectul practic al menținerii componenței Consiliului, pe durata mandatului acordat, în situația eventuală a dispariției unei circumscripții electorale, în urma reorganizării sistemului instanțelor judecătorești și/sau Ministerului Public.

Relevant e faptul că Consiliul nu e garantul independenței justiției efectuate la nivelul fiecărui tip de instanță ori fiecărui grad de jurisdicție, ci vizează ansamblul justiției.

Apreciem că aplicarea unei interpretări gramaticale, sistematice și logice a votului universal prevăzut de art. 62 alin. (1), (2) din Constituție, în cazul membrilor aleși ai Consiliului, asigură îndeplinirea eficientă a rolului acestui organ colegial reprezentativ. Astfel, membrii Secției pentru judecători se vor alege de către toți judecătorii din România, prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, fiind desemnați cei ce obțin cele mai multe voturi la nivel național. Totuși, pentru a evita riscul monopolizării Secției și pentru a fi respectate fundamentele democratice, acea categorie de instanță în cazul căreia niciun judecător nu ar obține suficiente voturi pentru a se clasa pe primele nouă locuri din clasament, va beneficia de un tratament special. Astfel, cel mai bine plasat judecător de la acea categorie, dacă voturile obținute la nivel național depășesc un prag electoral minim (de exemplu, candidatul cu cele mai multe voturi peste pragul de 1% din numărul total al alegătorilor prezenți la urne), va fi ales membru, în detrimentul candidatului de pe poziția a noua din clasament. Acest sistem ar asigura prezența în Secție a unor judecători ce își desfășoară activitatea în cadrul fiecărei categorii de instanțe, fiind cei mai reprezentativi din întreg sistemul judiciar.

Curtea Constituțională a precizat că este firească instituirea unui prag care să asigure reprezentarea proporțională a opțiunilor majoritare și, prin urmare, caracteristicile ale corpului electoral.

Sistemul de vot propus ar permite inclusiv nealegerea unui candidat dintr-o categorie de instanțe, prin neîntrunirea pragului electoral minim. Astfel, ar putea fi evitată alegerea unor candidați ce nu au reușit să câștige încrederea a suficienți colegi. Apreciem că doar astfel ar putea fi aleși cei mai performanți reprezentanți ai sistemului judiciar. În eventualitatea în care niciun judecător de la o anumită categorie de instanțe nu ar fi ales, credem că, acolo unde se impune, membrii Secției ar putea consulta adunările generale de la acea categorie, pentru a obține lămuriri în vederea luării celei mai bune decizii pentru sistemul judiciar.

Subliniem și faptul că art. 133 alin. (2) lit. a) din Constituție prevede că cei nouă membri ai Secției pentru judecători sunt aleși în adunările generale, nu fiecare categorie de instanțe alege un anumit număr de reprezentanți. Astfel, votul universal este perfect aplicabil,

În fiecare adunare generală putând fi aleși cei nouă membri menționați. Introducerea votului electronic ar fi o soluție eficientă pentru implementarea rapidă a sufragiului universal.

Având în vedere că diferențele gradului profesional al judecătorilor sunt reprezentate de susținerea și promovarea unor examene, ce dau dreptul la o creștere salarială, constatăm că alegerea membrilor Consiliului nu are la bază un vot egal, ci o formă a votului cenșitar, în care persoanele cu cele mai mici salarii (și cu cel mai mic quantum achitat al impozitelor și contribuțiile aferente salariilor) aleg cei mai puțini reprezentanți.

Conform art. 1 alin. (3) din Constituție, România este stat de drept, democratic și social. Alin. (4) al aceluiași articol prevede că statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.

Curtea Constituțională a precizat că art. 1 alin. (3) enunță elementele definitorii ale statului român, care reprezintă valori supreme în spiritul tradițiilor poporului român.

Statul de drept constituie un mecanism, a cărui funcționare implică instituirea unui climat de ordine, în care recunoașterea și valorificarea drepturilor unui individ nu pot fi concepute în mod absolut și discreționar, ci numai în corelație cu respectarea drepturilor celorlalți și ale colectivității în ansamblu.

Apreciem că democrația caracterizează statul român, indiferent de structurile sale. Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să aibă la bază voința tuturor judecătorilor și procurorilor, aceștia constituind categoria socio-profesională ce își alege reprezentanții.

În opinia noastră, membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii sunt în serviciul tuturor judecătorilor și procurorilor, fiind vorba de un organ reprezentativ colegial, constituit pentru a fi garantul independenței justiției.

În cadrul democrației, „conducerea de către popor” implică faptul că majoritatea decide. Statul democratic este incompatibil cu nerecunoașterea votului universal și egal, magistrații trebuind a beneficia de alegeri libere, periodice și corecte.

Dacă doar o parte dintre judecătorii naționali (de exemplu, cei ce își desfășoară activitatea în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel) desemnează majoritatea membrilor aleși ai Secției pentru judecători (5 membri din 9), atunci acea minoritate a judecătorilor își asigură cea mai bună reprezentare în structura Consiliului și cea mai bună apărare a intereselor. Un astfel de sistem se îndepărtează, în mod evident, de valorile democratice, fiind mai degrabă o aplicare a principiilor oligarhiei.

În doctrina de specialitate s-a evidențiat că sunt corecte alegerile care permit desemnarea echitabilă a reprezentanților poporului, fără distorsionarea egalității votului nici în sensul direct, cantitativ (exprimat plastic prin „regula un om – un vot”), nici în sens indirect, al ponderii fiecărui vot în cadrul respectivei alegeri.

Conform Curții Constituționale, îndeplinirea rolului constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, acela de garant al independenței justiției, precum și a principalelor atribuții care privesc cariera și răspunderea disciplinară a magistraților, presupune ca judecătorii și procurorii să aibă o pondere corespunzătoare imperativului constituțional, consacrat de art. 133 alin. (1). Așa fiind, în virtutea atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, componența acestui organism trebuie să reflecte specificitatea acestei activități, calitatea de magistrați a membrilor – așa cum o impune însăși titulatura acestui organism suprem de reprezentare,

care cunosc în mod direct implicațiile activității desfășurate de această categorie profesională, fiind definitorie pentru hotărârile pe care le adoptă Consiliul.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a considerat că judecătorii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să fie aleși tot de judecători, fără amestecul autorităților politice sau al ierarhiei judiciare, prin metode care să garanteze cea mai amplă reprezentare a sistemului judiciar.³ Totodată, judecătorii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să fie aleși într-o manieră ce să susțină funcționarea independentă și eficientă a Consiliului și a sistemului judiciar și să evite orice percepție a influenței politice, a interesului propriu sau a favoritismului. Deci, în esență, acest organism internațional a recomandat utilizarea votului universal și egal în vederea desemnării membrilor Secției pentru judecători, precum și o reprezentativitate generală a acestora.

Conform Avizului nr. 10(2007) al Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), "27. Fără a impune un fel de scrutin deosebit, CCJE consideră că judecătorii care statuează la Consiliul de Justiție trebuie să fie aleși de egalii lor urmând modalitățile care **garantează reprezentarea cea mai amplă a sistemului judiciar la toate nivelurile.** (...) 32. Dacă membrii nejudgecători într-un stat sunt aleși de Parlament, ei nu ar trebui să fie membri ai Parlamentului, **ar trebui să fie aleși cu o majoritate calificată necesitând o susținere semnificativă din partea opoziției și ar trebui să permită o reprezentare diversificată a societății în structura globală a Consiliului Justiției.**"

Conform art. 4 alin. (1) din Constituție, statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor. Prin urmare, unitatea și solidaritatea sunt elemente dezirabile și în cadrul puterii judecătorești.

Consiliul Superior al Magistraturii este menținut, în structura sa constituțională, ca organism unic, reprezentativ pentru ambele ramuri ale magistraturii. Constituția reglementează, la art. 133 alin. (1), Consiliul Superior al Magistraturii ca reprezentant, în egală măsură, al celor două ramuri ale magistraturii — judecătorii și procurorii — și garant, în această calitate, al independenței justiției — în componenta sa referitoare la autoritatea judecătorească, respectiv instanțele judecătorești și Ministerul Public.

Sistemul actual infraconstituțional de reprezentare ar fi perfect doar dacă ar exista în cadrul Consiliului o Secție pentru judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție, o Secție pentru judecătorii de la curțile de apel, o Secție pentru judecătorii de la tribunale și o Secție pentru judecătorii de la judecătorii, doar astfel putându-se valorifica segregarea intereselor judecătorilor din cadrul fiecărei categorii de instanțe. Însă, art. 133 alin. (2) lit. a) din Constituție se opune unei astfel de organizări, Consiliul având o unică Secție pentru judecători.

Deși justiția se realizează prin toate instanțele judecătorești stabilite de lege, aceasta este unică, conform art. 124 alin. (2), art. 126 alin. (1) din Constituție. Prin urmare, independența justiției nu poate avea decât un garant unic, în sensul art. 133 alin. (1) din Constituție.

Această unicitate trebuie transpusă și la nivelul reprezentării sistemului judiciar, urmând a se avea în vedere un interes unitar, al întregului sistem, nu un cumul de interese al judecătorilor din cadrul fiecărei categorii de instanțe. Reprezentativitatea națională ar asigura legitimitatea votului în cadrul celui mai înalt organ colegial al sistemului judiciar.

³ A se vedea Avizul nr. 10(2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la Consiliul Judiciar în serviciul societății, disponibil [aici](#), accesat la 26.06.2022.

Noțiunea de „sistem judiciar“ presupune un ansamblu de instituții interdependente, ce formează un tot unitar. Soluționarea problemelor justiției, de competența Consiliului Superior al Magistraturii, nu se poate face separat, pentru fiecare categorie de instanțe, trebuind a exista o abordare globală a acestora. Legătura indisolubilă dintre instanțe face ca problemele fiecăreia să afecteze direct/indirect întreg sistemul judiciar. De exemplu, deficitul masiv de personal în cazul unui tribunal se va reflecta atât în calitatea hotărârilor proprii supuse controlului curții de apel (și ulterior Înaltei Curți de Casație și Justiție, dacă e cazul), cât și în calitatea deciziilor prin care casează sentințe pronunțate de judecătorii. În orice caz, încrederea publicului în justiție va scădea, chiar dacă judecătorii, curțile de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție ar avea, în mod ipotetic și optimist, toate posturile ocupate, putând funcționa în parametri normali.

În actuala structură a Consiliului Superior al Magistraturii, nimeni nu are obligația de a-i reprezenta pe toți judecătorii și procurorii, deși votul/acțiunile oricăruia dintre cei 19 membri poate afecta întreg sistemul judiciar. Astfel, fiecare membru ales al Secțiilor reprezintă doar pe anumiți magistrați. Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție reprezintă doar această instanță, în baza art. 28 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, fiind un reprezentant al puterii judecătorești, conform art. 3 lit. c) din Legea nr. 317/2004, nu reprezentantul tuturor magistraților. Atribuțiile de reprezentare ale procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sunt limitativ prevăzute de art. 71 din Legea nr. 317/2004. Nici ministrul justiției și nici cei doi reprezentanți ai societății civile nu au obligația de a-i reprezenta pe toți magistrații.

Considerăm că în cadrul Consiliului, partajarea artificială a intereselor fiecărei categorii de instanțe nu poate duce la o eficiență apărare a independenței justiției unice. În fapt, ca la orice sistem, problemele trebuie abordate global, pentru ca fiecare membru să reprezinte pe toți magistrații, în caz contrar ajungându-se la o luptă a intereselor în loc de o luptă pentru a garanta independența justiției.

Apreciem că segregarea intereselor judecătorilor, funcție de categoria de instanțe, nu are fundament logic. De altfel, cei doi reprezentanți ai societății civile nu partajează societatea civilă, fiecare pentru a avea în vedere interesele doar a unei jumătăți.

Atunci când a analizat independența justiției, din perspectiva componentei instituționale, Curtea Constituțională a precizat că conceptul „independenței judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.⁴

De asemenea, este imprecis și lipsit de previzibilitate textul legal prevăzut la art. 7, alin. (4), lit. (e) respectiv: „*interes personal, ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege*”, ce reprezintă o condiție pentru înscrierea la alegerile pentru CSM.

În opinia noastră norma juridică criticată este neclară, iar aplicarea ei nu e caracterizată de previzibilitate în aplicare, încălcând pe cale de consecință art.1 alin.5 din Constituție.

Formularea cu o suficientă precizie a actului normativ este necesară permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anume suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens,

⁴ Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 433 din 28 iunie 2010.

Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, par.40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, par.55, sau Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, par.59).

Raportat la criticile ample enunțate în precedent urmează să constatați neconstituționalitatea prevederilor ce reglementează modalitatea și criteriile de alegere a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

2. Art. 31, art. 41, respectiv art. 42 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravin prevederilor art. 133, alin. (1), art. 134, alin. (4) din Constituția României, republicată.

Vă rugăm să observați cu titlu prealabil faptul că Curtea Constituțională a precizat, prin Decizia nr. 331 din 3 aprilie 2007, că dispozițiile art. 35 raportate la dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art. 134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede expres doar pentru atribuția de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acestora se face de Consiliu *prin secțiile sale* (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagieri, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României.

Prin urmare, considerăm că toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor revin exclusiv competenței Plenului CSM.

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru

România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.⁵

Spre exemplu, în baza art.41 și 42, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii au următoarele atribuții referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor: a) propun Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor; b) numesc judecătorii și procurorii stagiați pe baza rezultatelor obținute la examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii; c) eliberează din funcție judecătorii și procurorii stagiați. Secția pentru judecători, adoptă, în condițiile legii, Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești. În baza art.31 alin.(1), secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează la cerere sau din oficiu de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Credem și că activitatea celor două Secții ale Consiliului influențează (direct/indirect) întreg corpul magistraților, având în vedere legătura indisolubilă dintre judecători și procurori. Actualele reglementări ce vizează separația carierelor magistraților nu ar trebui să stea la baza unei segregării profesionale perfecte, în condițiile în care democrația prevede nu simpla coexistență a profesiilor, ci conlucrarea profesională. În fapt, de cele mai multe ori, nu există o finalitate a muncii procurorilor în absența judecătorilor. Tot astfel, unui judecător îi este imposibil a judeca o gamă variată de cauze în absența unui procuror.

Având în vedere criticile formulate mai sus, considerăm că prezenta reglementare care conduce în practică la o funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii aproape exclusiv în cadrul secțiilor încalcă arhitectura constituțională, potrivit căreia Plenul este forma de organizare în care acest organ colegial trebuie să funcționeze preponderent, cu consecința directă a neconstituționalității acestei reglementări.

3. Art. 53, alin. 3 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravine prevederilor art. 20, alin. (2) coroborat cu art. 11, raportat la art. 124, alin. (3) și la art. 1, alin. (3) din Constituția României, republicată.

Opinăm că reglementarea în cauză creează un risc plauzibil de hărțuire a magistraților incomozi și după soluția favorabilă pronunțată de secțiile disciplinare cu privire la acțiunea disciplinară. (a se vedea cazul Kovesi; după 5 acțiuni disciplinare respinse, a trebuit să se prezinte și în fața ICCJ în recursurile exercitate de Inspecția Judiciară).

Arătăm că această posibilitate a fost, de altfel, criticată de Comisia de la Veneția în numeroase avize: „[...] Odată ce comisia de disciplină a Consiliului Judiciar Suprem a decis în favoarea judecătorului, această decizie ar trebui să fie definitivă. [...]” (CDL-AD(2002)015,

⁵ A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706>, precum și pagina web https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_37040.html.

Avizul privind proiectul de lege privind modificările la Legea sistemului judiciar din Bulgaria, §5).

„Articolul 40 prevede că deciziile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi atacate la Curtea Supremă de Justiție «de persoanele care au depus plângeri, de inspecția judiciară sau de judecătorul în cauză». Nu este clar de ce inspecția judiciară ar trebui să poată face apel. Apelul ar trebui permis părților interesate – reclamantului și judecătorului în cauză.” (CDL-AD(2014)006, Avizul comun al Comisiei de la Veneția, al Direcției pentru Drepturile Omului (DHR) din cadrul Direcției Generale Drepturile Omului și Statul de Drept a Consiliului Europei și al Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR) privind proiectul de lege privind răspunderea disciplinară a judecătorilor din Republica Moldova, §§81, 84).

Potrivit art.11 din Constituția României, Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatul ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern. România a aderat la Consiliul Europei (CE), ca urmare a deciziei de la 4 octombrie 1993, formulată prin Rezoluția nr. 37/1993 a Comitetului de Miniștri al CE. Aderarea la Consiliul Europei, organizație fondată pe principiile respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pentru valorile democrației și ale statului de drept, a constituit o etapă obligatorie în promovarea demersurilor României de aderare la Uniunea Europeană (UE) și la Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO).

De asemenea, în baza art.1 alin.3 din Constituție, România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

Având în vedere aspectele menționate mai sus, considerăm că reglementarea potrivit căreia Inspecția Judiciară are deschisă calea recursului la I.C.C.J. chiar și împotriva soluțiilor de respingere a acțiunilor disciplinare pronunțate de secțiile disciplinare ale CSM este contrară principiilor dezvoltate de Comisia de la Veneția, principii pe care legiuitorul primar trebuie să țină seamă, având în vedere obligațiile României asumate prin tratatele la care este parte și pe cale de consecință este neconstituțională.

4. Art. 51, alin. (6) din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravine prevederilor art. 21, alin. (2) raportat la art. 124, alin. (3) coroborat cu art. 20, alin. (2) și cu art. 1, alin. (3) din Constituția României, republicată.

Cu toate că potrivit prevederilor constituționale orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, reglementarea prevăzută de art.51 alin.(6) din reglementarea criticată, menționează ca inadmisibilă formularea unor cereri de intervenție accesorie, în procedura disciplinară în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii

Prin raportare la rolul conferit de dispozițiile constituționale și legale - „*judecătorii sunt independenți și se supun numai legii*” (art. 124 alin. 3 din Constituția României); „*magistratura este activitatea judiciară desfășurată de judecători în scopul îndeplinirii justiției*”, „*judecătorii*

sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali” (art. 1 și art. 2 alin. 3 din Legea nr.303/2004), spre exemplu, **asociațiile profesionale ale judecătorilor sau procurorilor ale căror membri sunt supuși unor proceduri disciplinare în fața secțiilor CSM justifică un interes legitim, pretinzând respectarea dispozițiilor legale enunțate ca o condiție esențială pentru garantarea independenței justiției și respectarea statutului magistratului.**

Așa cum s-a reținut în jurisprudența C.E.D.O., dreptul la un tribunal prezintă două aspecte, de o parte include **dreptul de acțiune în justiție**, de a angaja o procedură în fața instanței, de altă parte, dreptul de acces concret la un tribunal într-un proces pendent, adică dreptul de a **obține o decizie emisă de un tribunal**, de a fi analizat dreptul pretins (CEDO, *Golder c. Regatului Unit, Kutic c. Croației*, 1 martie 2002).

Scopul unei asociații profesionale a magistraților, potrivit statutelor sale, este de a asigura că autoritatea judiciară își poate exercita misiunea în deplină independență, pentru apărarea intereselor profesionale ale membrilor sistemului judiciar (implicit membrii asociației) și pentru asigurarea apărării libertăților și principiilor democratice

Dreptul la libertatea de asociere presupune nu doar lipsa unor restricții discriminatorii și nejustificate în ceea ce privește înființarea, înregistrarea, declararea și publicitatea anumitor categorii de organizații private, cum sunt și asociațiile profesionale ale magistraților, ci și lipsa oricăror restricții în exercitarea efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale acestora (a se vedea cauza C-78/18, *Comisia Europeană c. Ungariei*, hotărârea Marii Camere a CJUE din 18 iunie 2020), între care se regăsește și dreptul la un proces echitabil – accesul liber la justiție, prevăzut de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit Avizului CCJE nr. 23 (2020) - Rolul asociațiilor judecătorilor în sprijinirea independenței judiciare, emis de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE):

”9. Toate asociațiile judecătorilor asigură o rețea și o platformă pentru comunicare între membrii lor. **Principalele obiective ale majorității asociațiilor sunt promovarea și apărarea independenței judecătorilor și a statului de drept, precum și salvaguardarea statutului și a condițiilor adecvate de muncă ale judecătorilor.** Alte obiective importante privesc formarea judecătorilor, etica judecătorilor și contribuții privind reforma justiției și legislația. (...)

14. Dreptul de asociere nu este doar în interesul judecătorului. În ceea ce privește judecătorii, acest drept este în interesul întregului sistem judiciar. Dreptul de asociere al judecătorilor este prevăzut expres în Principiile fundamentale ale ONU privind independența sistemului judiciar, în Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară și Carta universală a judecătorului.

15. În Europa, dreptul de a forma asociații ale judecătorilor a fost menționat în 1998 prin Carta europeană privind statutul judecătorilor și în 2010 prin Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de miniștri din cadrul Consiliului Europei către statele membre privind judecătorii: independența, eficiența și responsabilitățile (Recomandarea (2010)12) și prin CCJE - Magna Carta a judecătorilor (Principii fundamentale). Carta europeană scoate în evidență contribuția asociațiilor de judecători în apărarea drepturilor care le sunt conferite judecătorilor prin statut, Recomandarea (2010)12 reiterează acest aspect și indică cel mai important element al statutului judecătorului, și anume independența, **adăugând ca sarcină suplimentară promovarea statului de drept.** Magna Carta a judecătorilor consideră că acest obiectiv este

"apărarea misiunii sistemului judiciar în cadrul societății". Astfel de evoluții referitoare la extinderea competențelor pot fi observate și atunci când se analizează obiectivele asociațiilor judecătorești, deoarece în prezent accentul pe statutul judecătorești este corelat din ce în ce mai mult cu conștientizarea la fel de puternică a respectului sporit pentru statul de drept.

16. Judecătorii reprezintă pietrele de temelie ale statelor care sunt fundamentate pe democrație, stat de drept și drepturile omului. Ca o consecință logică a acestui rol, documentele normative europene menționate anterior prevăd două obiective prioritare – pe care statutele multor asociații de judecători le menționează drept obiective centrale – acestea fiind: 1) stabilirea și apărarea independenței sistemului judiciar; 2) promovarea și consolidarea statului de drept. Ambele obiective permit respectarea efectivă a dreptului fundamental la un proces echitabil în fața unei instanțe independente și imparțiale, enunțat în articolul 6 al CEDO.

17. Primul obiectiv al asociației de judecători – cel de a asigura și de a apăra independența sistemului judiciar – include, printre altele, apărarea judecătorilor și a sistemului judiciar în fața oricăror încălcări ale independenței, solicitarea resurselor necesare și a condițiilor de muncă satisfăcătoare, încercarea de a obține o remunerație adecvată și securitate socială, respingerea criticilor și a atacurilor injuste îndreptate împotriva sistemului judiciar și a judecătorilor, precum și stabilirea, promovarea și implementarea unor standarde etice și asigurarea nediscriminării și a echilibrului de gen.

18. Al doilea obiectiv al asociației de judecători – promovarea și consolidarea statului de drept – include, printre altele, contribuția la formarea, schimbul de cunoștințe și bune practici, contribuirea la administrarea justiției în corelare cu cei care sunt responsabili pentru această activitate, implicarea în reformele sistemului judiciar și a procesului legislativ, consolidarea cunoștințelor și a informațiilor pe care presa și public larg le au despre rolul judecătorilor, despre sistemul judiciar și statul de drept. (...)

26. Astfel de contacte trebuie să fie fundamentate pe deschidere, pe respectul reciproc pentru rolul și competențele fiecărei părți și pe dorința de a asculta argumentele fiecăreia dintre acestea. Asociațiile judecătorești nu ar trebui să intervină în deciziile privind cariera, dar pot monitoriza dacă actorii competenți urmează procedura corectă și aplică criteriile corecte.

78. Principalele obiective ale asociațiilor de judecători – promovarea și apărarea independenței judecătorilor și a sistemului judiciar, a statului de drept și a drepturilor omului – sunt conforme cu principiile fundamentale ale Consiliului European și cu angajamentele statelor sale membre. Acest interes comun ar trebui să conducă la eforturi comune ale asociațiilor de judecători și ale statelor membre. (...)

80. Prin urmare, statele membre ar trebui să ofere un cadru care să permită judecătorilor să-și exercite liber dreptul de a se asocia și în interiorul căruia asociațiile de judecători să poată lucra eficient pentru realizarea obiectivelor lor."

De asemenea, în baza art.1 alin.3 din Constituție, România este **stat de drept**, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

În considerarea argumentelor expuse mai sus considerăm că este vădit neconstituțională reglementarea potrivit căreia este inadmisibilă formularea unor cereri

de intervenție accesorie, în procedura disciplinară derulată în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii.

5. Art. 51, alin. (9) din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravine prevederilor art. 1, alin. (5) din Constituția României, republicată.

Conform art.51 alin.(9), secția competentă în materie disciplinară poate, din oficiu sau la solicitarea părților, să schimbe încadrarea juridică a abaterilor disciplinare pentru care s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare. În toate cazurile, instanța disciplinară este obligată să pună în discuția părților schimbarea încadrării, iar la solicitarea acestora, să le acorde un termen pentru a depune concluzii scrise cu privire la schimbarea de încadrare. Asupra schimbării de încadrare secțiile se pronunță prin încheiere motivată.

Această instituție (schimbarea încadrării juridice) este preluată din dreptul procesual penal, dar prevederile art.51 alin.(14) din prezentul act normativ arată imperativ că dispozițiile din prezenta lege ce reglementează procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se completează cu dispozițiile Legii nr. 134/2010, privind Codul de Procedură Civilă în măsura în care nu sunt incompatibile cu aceasta.

Or, o asemenea instituție preluată în procedura disciplinară, creează un melanj straniu și o lex tertia imprevizibilă, imprecisă, neclară, între Codul de procedură penală și Codul de procedură civilă, în lipsa dezvoltării unor ipoteze necesare schimbării încadrării juridice.

Pe cale de consecință datorită impreciziei și neclarității reglementarea în cauză urmează a fi constatată ca fiind neconstituțională de către Curtea Constituțională a României.

6. Art. 17, alin. (5) din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravine prevederilor art. 1, alin. (5) din Constituția României, republicată.

Considerăm că prin lipsa unei definiții asupra a ceea ce se înțelege prin noțiunea „influențarea rezultatului alegerilor”, respectiv dacă este vorba despre o schimbare a candidatului câștigător sau despre o schimbare a numărului de voturi, chiar dacă ea nu influențează alegerea unui candidat, norma nu e pe deplin clară, iar în consecință aplicarea ei nu e previzibilă. Astfel, se încalcă art.1 alin.5 din Constituție.

Formularea cu o suficientă precizie a actului normativ este obligatorie pentru a permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anume suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, par.40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza

Rotaru împotriva României, par.55, sau Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, par.59).

Pe cale de consecință datorită impreciziei și neclarității reglementarea în cauză urmează a fi constatată ca fiind neconstituțională de către Curtea Constituțională a României.

7. Art. 79 și art. 81 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 441/2022 / L. nr. 603/2022), contravin prevederilor art. 1, alin. (3), art. 124, alin. (3) respectiv art. 148 din Constituția României, republicată.

În baza art.1 alin.3 din Constituție, România este **stat de drept**, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

Conform noii reglementări recrutarea inspectorilor judiciari va fi supusă voinței uneia din Secțiile Consiliului, mai exact Secția pentru judecători/procurori, care, în același timp, are și rolul de instanță disciplinară. Aceasta va alege *de facto* inspectorii judiciari (care vor sesiza cu acțiuni disciplinare cele două structuri ale Consiliului), iar reînnoirea mandatului acestora va depinde de secție.

Practic, cei care vor face parte din Inspekția Judiciară nu pot avea o independență efectivă. Concursul constă în susținerea unei probe scrise tip grilă și a unui interviu susținut în fața secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în această ordine.

Potrivit jurisprudenței constante a CJUE, judecătorii trebuie să se afle la adăpost de intervenții sau de presiuni exterioare care le pot pune în pericol independența, iar normele aplicabile statutului judecătorilor și exercitării funcției lor de judecător trebuie în special să permită excluderea nu numai a oricărei influențe directe, sub formă de instrucțiuni, ci și a formelor de influență indirectă susceptibile să orienteze deciziile judecătorilor în discuție și să înlăture astfel o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a acestora care să poată aduce atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică și într-un stat de drept [a se vedea Hotărârea din 18 mai 2021, cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, *Asociația Forumul Judecătorilor din România și alții*, punctul 193].

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, prin Avizul nr. 17 (2014) asupra evaluării activității judecătorilor, calității justiției și respectării independenței sistemului judiciar, a stabilit (pct.6) că: "regula de bază pentru orice evaluare individuală a judecătorilor trebuie să fie respectul deplin al independenței judiciare. Atunci când o evaluare individuală are repercusiuni asupra promovării, salariului sau pensiei judecătorului și chiar determină revocarea sa, judecătorul evaluat riscă să nu facă dreptate bazându-se pe interpretarea obiectivă a faptelor și a dreptului, ci să acționeze astfel încât să facă pe placul evaluatorilor. Prin urmare, evaluarea judecătorilor de către membrii puterii legislative sau executive a statului este extrem de problematică. Cu toate acestea, chiar dacă evaluarea este realizată de alți judecători, amenințarea la adresa independenței judecătorilor nu poate fi exclusă în întregime. Independența presupune nu numai să te afli la adăpostul unei influențe nepotrivite

din afară, ci și să te sustragi influenței nepotrivite care poate decurge în anumite situații din atitudinea altor judecători, inclusiv președinții instanțelor.”

Există o foarte mare varietate de lucruri extrem de problematice pe care judecătorii, în special cei cu funcții de conducere, le pot face altor judecători. În detaliu, a se vedea, spre exemplu, D. Kosař, *Perils of Judicial Self-Government in Transitional Societies*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, p.407, care sugerează că anumite forme de autogovernare judiciară creează „un sistem de judecători dependenți în cadrul unei puteri judecătorești independente”, o influență nejustificată fiind exercitată de funcționarii judiciari, precum președinții instanțelor sau funcționarii organelor de autogovernare judiciară, în cadrul puterii judecătorești (a se vedea Concluziile avocatului general Michal Bobek din 4 martie 2021, cauzele conexe C-357/19 și C-547/19, Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, punctul 152).

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului recunoaște condiția independenței interne a judecătorilor și pericolele ca judecătorii să fie influențați de colegii lor și președinții instanțelor.⁶

Autogovernarea sistemului judiciar poate duce la utilizarea abuzivă a procedurilor disciplinare și a altor mecanisme de răspundere sau la denaturarea sistemului de selecție a magistraților bazat pe meritocrație, deci este pe deplin necesară o modalitate de selecție a inspectorilor judiciari care ulterior să acționeze independent de persoanele care i-au desemnat.

În lumina argumentelor expuse mai sus considerăm că reglementările prevăzute de art. 79 respectiv art. 81 din prezentul act normativ încalcă dispozițiile constituționale citate pentru lipsa unui concurs obiectiv și meritocratic de desemnare a inspectorilor judiciari.

V. CONCLUZII.

Așa cum am arătat pe larg în cuprinsul prezentei cereri, reglementările criticate conțin numeroase vicii de necostituționalitate ce se datorează neluării în considerare a angajamentelor asumate de România cu ocazia procesului de aderare la Uniunea Europeană precum și avizelor și recomandărilor diverselor organisme europene cu competențe în domeniul.

De asemenea, cu toate că se invocă în expunerea de motive ce însoțește prezentul proiect de lege necesitatea armonizării legislației cu deciziile pronunțate de Curtea Constituțională a României, nici acest deziderat nu este atins așa cum se poate observa din ansamblul criticilor expuse în cuprinsul solicitării de față .

Posibilitatea intrării în vigoare a legii în forma în care a fost ea adoptată de către Parlament, în condițiile în care conține numeroase dispoziții neconstituționale, așa cum

⁶ A se vedea CEDO, hotărârea din 15 iulie 2010, *Gazeta Ukraina-Tsentr c. Ucrainei*, nr. 16695/04, par.33-34; CEDO, hotărârea din 10 octombrie 2000, *Daktaras c Lituaniei*, nr. 42095/98, par.35-38; CEDO, hotărârea din 3 mai 2007, *Bochan c. Ucrainei*, nr. 7577/02, par.74; CEDO, hotărârea din 9 octombrie 2008, *Moiseyev c. Rusiei*, nr. 62936/00, par.182-184; CEDO, hotărârea din 5 octombrie 2010, *DMD GROUP, a.s. c. Slovaciei*, nr. 19334/03, par.65-71; CEDO, hotărârea din 3 mai 2011, *Sutyagin c. Rusiei*, nr. 30024/02, par.190; CEDO, hotărârea din 12 ianuarie 2016, *Miracle Europe Kft. c. Ungariei*, nr. 57774/13, par.53-63.

am arătat mai sus, cu consecința unor interpretări și aplicări diferite ale dispozițiilor în cauză, creează pentru sistemul judiciar un risc real de natură sistemică, incompatibile cu statutul de stat de drept menționat de Constituția României.

Având în vedere toate criticile de neconstituționalitate expuse pe larg în cuprinsul prezentei obiecții de neconstituționalitate vă solicităm să constatați neconstituționalitatea prezentei legi în ansamblul său, aceasta fiind singura modalitate de înlăturare a potențialului distructiv al acestei reglementări.

